

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa E. M.
przeciwko F. Spółce Akcyjnej w K.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 stycznia 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 8 sierpnia 2017 r., sygn. akt IX Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powódka E. M. wniosła o uznanie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia za niezgodne z prawem i zasądzenie od pozwanej F. SA w K. odszkodowania w kwocie 21.900 zł z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwanej pozwu do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z 20 marca 2017 r. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 21.312 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 lutego 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania (pkt 1), oddalając powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2), rozstrzygając o kosztach postępowania (pkt 3-4) oraz nadał wyrokowi w zakresie punktu pierwszego rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 7.107 zł (pkt 5).

Sąd Okręgowy w K., na skutek apelacji pozwanej, wyrokiem z 8 sierpnia 2017 r., sygn. akt IX Pa (...), zmienił wyrok Sądu Rejonowego z 20 marca 2017 r. w zakresie pkt 3 (pkt 1), oddalając apelację w pozostałej części (pkt 2) i rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego (pkt 3).

Wyrok Sądu Okręgowego pozwana zaskarżyła w całości. Zarzucono naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 52 § 1 pkt 1 k.p., przez nieuzasadnione przyjęcie, że powódka nie dopuściła się ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych przez doprowadzenie do podjęcia przez pozwaną współpracy z A. i D.; przez błędne przyjęcie, że dla przypisania powódce zawinonego ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych niezbędne jest poniesienie przez pozwaną faktycznej szkody i wykazanie jej wysokości. Ponadto skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez poprzestanie przez Sąd Okręgowy w K. na ocenie wyłącznie części z zarzutów apelacji strony powodowej, to jest zarzutu naruszenia art. 52 § 2 k.p. i zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i nierozważanie pozostałych zarzutów apelacji, w szczególności zarzutu naruszenia przepisów postępowania, a to art. 217 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. przez oddalenie prawidłowo zgłoszonego wniosku o przeprowadzenie konfrontacji powódki ze świadkiem K. N., z uwagi na fakt występowania sprzeczności pomiędzy zeznaniami świadka a zeznaniami powódki w zakresie podejmowania decyzji o współpracy z A. i D., a które to uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy, biorąc pod uwagę, że rozbieżności dotyczą okoliczności, które miały istotny wpływ na wynik sprawy.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ stanowisko Sądów niższej instancji jest sprzeczne z utrwaloną linią orzecniczą i w sposób kwalifikowany narusza art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Skarżąca podniosła, że zdaniem Sądów, na stronie pozwanej ciążył obowiązek „wykazania, a nawet udowodnienia szkody lub grożącej szkody” dla zaistnienia przesłanki w postaci „ciężkości” naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Tymczasem zgodnie z jednolitym poglądem przyjętym w orzecnictwie Sądu Najwyższego, przyczyną uzasadniającą rozwiązanie z pracownikiem umowy w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. nie musi być takie zawinione

uchybiecie podstawowym obowiązkom pracowniczym, które wywołuje szkodę majątkową w mieniu zatrudniającego. Taką przyczyną może być również zawinione i bezprawne zachowanie podwładnego powodujące samo zagrożenie interesów pracodawcy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997 r., I PKN 274/97, OSNAPIUS 1998 nr 1, poz. 396; z dnia 16 listopada 2006 r., II PK 76/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 312; LEX/el 2008 z glosą J. Jankowiaka; z dnia 9 lipca 2009 r., II PK 46/09, LEX nr 533035; z dnia 6 lipca 2011 r., II PK 13/11, LEX nr 952560; z dnia 24 lutego 2012 r., II PK 143/11, LEX nr 1217883; z dnia 25 kwietnia 2013 r., I PK 275/12, LEX nr 1380854). Jednocześnie skarżąca podkreśliła, że nie zaprzecza temu wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 1997 r., I PKN 68/96 (OSNAPIUS 1997 nr 1, poz. 339), zgodnie z którym w sprawie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia przez pracownika jego podstawowych obowiązków polegających na spowodowaniu szkody w mieniu pracodawcy, obowiązek udowodnienia zawinionego (w postaci co najmniej ciężkiego niedbalstwa) zachowania lub braku działania pracownika spoczywa na pracodawcy. Skarżąca stwierdziła, że pracodawca jest obowiązany udowodnić stawiany pracownikowi zarzut wyrządzenia pracodawcy szkody w jego majątku, co przecież nie oznacza, że każde inne uchybiecie podstawowym obowiązkom pracowniczym - dla zakwalifikowania go jako „ciężkie” - wymaga, aby w jego wyniku pracodawca poniósł albo szkodę rozumianą jako uszczerbek materialny, albo był tego rodzaju szkodą zagrożony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Na etapie przedsądu ocenie Sądu Najwyższego podlegają tylko podstawy wskazane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a nie podstawy skargi z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364).

Skarżąca wskazała na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej ze względu na kwalifikowane naruszenie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Jak trafnie zauważyła, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, przesłanka oczywistego naruszenia prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) jest usprawiedliwiona i uzasadniona wyłącznie wówczas, gdy to kwalifikowane uchybienie jest widoczne *prima facie* od razu i bez wchodzenia w szczegóły sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Powołanie się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2015 r., I PK 68/15, LEX nr 2021943 oraz cytowane tam orzecznictwo). Należy również podkreślić, że sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonych przepisów prawa nie jest wystarczający, ponieważ nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona; mimo bowiem oczywistego nawet naruszenia prawa, wyrok może być prawidłowy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, LEX nr 1101690).

Skarżąca nie wykazała oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w przedstawionym wyżej rozumieniu. Taką ocenę uzasadnia lektura motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia. Przyczynami oddalenia apelacji pozwanej było: nieudowodnienie przez pozwaną, że powódce można przypisać winę, choćby w stopniu rażącego niedbalstwa, za dokonywanie zakupów od kontrahentów po cenach niebędących najbardziej konkurencyjnymi na rynku, a także nieudowodnienie przez pozwaną, by oferty firm D. i A., przy uwzględnieniu wszystkich warunków handlowych (np. długości terminów zapłaty), a nie tylko z

uwagi ceny produktów, były mniej korzystne od innych ofert oraz nieudowodnienie, by w wyniku dokonywania zakupów u tych dostawców pozwana poniosła jakąkolwiek stratę. Skarżąca formując zarzut oczywistego naruszenia art. 52 § 1 pkt 1 k.p., oparła go na wybiórczej analizie uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, pomijając część ustaleń faktycznych istotnych z perspektywy oceny zasadności rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia. Przyczyną rozwiązania z powódką umowy o pracę bez wypowiedzenia było rażące naruszenie obowiązków pracowniczych polegające na dopuszczeniu do zawarcia przez pozwaną niekorzystnych umów handlowych z A. oraz D. z uwagi na naruszenie obowiązujących w tym zakresie u pracodawcy procedur wyboru oferentów, w szczególności przez rozpoczęcie współpracy z kontrahentem bez dokonania analizy rynku, stanowiącej wieloletnią praktykę pracodawcy. W odniesieniu do tak sformułowanego zarzutu Sąd Okręgowy ustalił, że powódka nie dysponowała dostateczną liczbą pracowników, by móc skutecznie i na bieżąco monitorować ceny rynkowe wszystkich produktów, a także że cena nie była jedynym elementem brany pod uwagę przy ocenie, czy dana oferta jest korzystniejsza czy też nie. Ponadto ustalił, że w przypadku firm A. i D. terminy płatności były dłuższe – wynosiły dwa miesiące, a w razie potrzeby kontrahent zgadzał się na ich wydłużenie. Sąd stwierdził również, że nie jest możliwe precyzyjne ustalenie zysku, jaki osiąga pozwana na długim terminie płatności, a także że może okazać się, że zapłacenie wyższej ceny za produkt przy długim terminie płatności jest bardziej korzystne niż kupno po niższej cenie z krótkim terminem płatności. Uwzględniając powyższe ustalenia faktyczne, twierdzenie skarżącej o kwalifikowanym – to jest niewątpliwym – naruszeniu art. 52 § 1 pkt 1 k.p. jest nieuzasadnione. Stwierdzenie Sądu Okręgowego, że pozwana nie wykazała, aby w wyniku dokonania zakupów u dostawców D. i A. poniosła jakąkolwiek stratę – z którym to stwierdzeniem skarżąca wiąże zarzut kwalifikowanego naruszenia art. 52 § 1 pkt 1 k.p. - przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność.

Z tych przyczyn, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

